

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

14 червня 2024 року

Київ

№ 67

Про затвердження Положення про організацію забезпечення безперебійного функціонування в умовах особливого періоду банківської системи України, діяльності небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України

Відповідно до статей 7, 15, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою забезпечення безперебійного функціонування та захисту критичної інфраструктури банківської системи України, діяльності небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, в умовах особливого періоду Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Положення про організацію забезпечення безперебійного функціонування в умовах особливого періоду банківської системи України, діяльності небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України (далі – Положення), що додається.

2. Банкам України, філіям іноземних банків, небанківським фінансовим установам та іншим особам, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, з урахуванням вимог Положення:

1) протягом шести місяців із дня набрання чинності цією постановою розробити та затвердити внутрішні документи з питань забезпечення безперебійного функціонування в умовах особливого періоду;

2) протягом шести місяців із дня набрання чинності цією постановою надати Національному банку України інформацію в електронній формі про розроблені внутрішні документи з питань забезпечення безперебійного функціонування в умовах особливого періоду, затверджені уповноваженим органом управління

банку, небанківської фінансової установи та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, а також копії документів про їх затвердження;

3) забезпечити можливість оперативної зміни режимів функціонування, адаптації діяльності / інформаційних ресурсів шляхом удосконалення системи управління безперебійного функціонування, запровадженої відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку України, з урахуванням вимог до забезпечення функціонування в умовах особливого періоду.

3. Департаменту стратегії та розвитку (Арсен Макарчук) після офіційного опублікування довести до відома банків України, небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, інформацію про прийняття цієї постанови.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Голову Національного банку України Андрія Пишного.

5. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 11

Положення

про організацію забезпечення безперебійного функціонування в умовах особливого періоду банківської системи України, діяльності небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до Закону України “Про Національний банк України”, з метою забезпечення безперебійного функціонування банківської системи України, діяльності небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України (далі – Національний банк), і визначає особливості їх функціонування та діяльності, а також здійснення Національним банком нагляду за їх діяльністю у разі настання особливого періоду.

2. Терміни в цьому Положенні вживаються у такому значенні:

1) протокол – внутрішній документ, який визначає порядок дій та перелік заходів, які вживаються банками, філіями іноземних банків, небанківськими фінансовими установами та іншими особами, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, та/або Національним банком з метою переходу до певного режиму функціонування, що активується залежно від сценарію подій;

2) режим функціонування – стан функціонування банківської системи України, небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк, та Національного банку, під час якого забезпечується виконання визначеного обсягу обов’язків / завдань / функцій, із встановленням властивих такому стану переліку послуг, що надаються, діючих процесів, залучених інформаційних систем та ресурсів (включно людських);

3) суб'єкти ринку фінансових послуг України – банки, філії іноземних банків, небанківські фінансові установи та інші особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк;

4) сценарій подій – певні зовнішні події чи обставини, настання яких унеможлиблює або обмежує здатність суб'єктів ринку фінансових послуг України та Національного банку надавати послуги / виконувати завдання / функції.

Інші терміни, які вживаються в цьому Положенні, використовуються у значеннях, визначених законами України, нормативно-правовими актами Національного банку з питання регулювання діяльності суб'єктів ринку фінансових послуг України та захисту критичної інфраструктури.

3. Діяльність Національного банку та суб'єктів ринку фінансових послуг України під час настання особливого періоду здійснюється відповідно до Конституції України, Законів України “Про оборону України”, “Про правовий режим воєнного стану”, “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”, “Про правовий режим надзвичайного стану”, “Про критичну інфраструктуру”, “Про Національний банк України”, “Про фінансові послуги та фінансові компанії”, “Про банки і банківську діяльність”, “Про страхування”, “Про кредитні спілки”, “Про платіжні послуги”, “Про валюту і валютні операції” та інших законодавчих актів України.

II. Забезпечення функціонування Національного банку та суб'єктів ринку фінансових послуг України в особливий період

4. Залежно від потенційної загрози та/або фактичного впливу на ринок фінансових послуг України визначаються такі три режими функціонування Національного банку та суб'єктів ринку фінансових послуг України в особливий період:

1) режим підвищеної готовності – зумовлюється тим, що немає системного (повторюваного) впливу прямих загроз для життя та здоров'я людей, цілісності та працездатності інфраструктури, або мінімальним рівнем такого впливу, за якого суб'єкти ринку фінансових послуг України та Національний банк мають змогу в повному обсязі надавати послуги, виконувати свої функції та завдання;

2) обмежений режим – зумовлюється наявністю системного впливу прямих загроз для життя та здоров'я людей, цілісності та працездатності інфраструктури або наявністю інформації чи об'єктивних обставин, які несуть потенційну загрозу для життя та здоров'я людей, цілісності та працездатності

інфраструктури, за якого можливе надання суб'єктами ринку фінансових послуг України послуг, виконання Національним банком завдань і функцій, однак можливі випадки недотримання умов та обсягів надання послуг та/або виконання завдань / функцій так само, як за умови функціонування у режимі підвищеної готовності. В обмеженому режимі суб'єкти ринку фінансових послуг України функціонують в обсязі та з особливостями, які визначені нормативно-правовими актами Національного банку у сфері регулювання та нагляду на ринку фінансових послуг, з урахуванням тих впливів, яких зазнає ринок фінансових послуг України;

3) критичний режим – зумовлюється наявністю системного критичного впливу прямих загроз для життя та здоров'я людей, цілісності та працездатності інфраструктури, недоступності інфраструктури, наявністю критичних безпекових ситуацій (бойові дії, блокування, окупація, зараження територій та місцевостей), за якого можливість надавати послуги та/або виконувати завдання / функції суб'єктами ринку фінансових послуг України та Національним банком є значно обмеженою або який може спричинити зупинення надання послуг та/або виконання завдань / функцій.

Критичний режим передбачає обов'язкове надання фінансових послуг суб'єктами ринку фінансових послуг України та виконання Національним банком функцій у таких сферах:

грошовий обіг;

безготівкові та готівкові розрахунки;

функціонування платіжних та облікових систем;

надання електронних довірчих послуг;

забезпечення заходів з кіберзахисту та інформаційної безпеки,

а також забезпечення виконання Національним банком функції з управління золотовалютним резервом.

5. Суб'єкти ринку фінансових послуг України та Національний банк у разі настання особливого періоду на території України, введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях функціонують у режимі підвищеної готовності до введення обмеженого або критичного режиму.

6. Рішення про введення чи скасування обмеженого режиму та/або критичного режиму приймає Правління Національного банку. Національний банк невідкладно інформує суб'єктів ринку фінансових послуг України про прийняте рішення та про перехід до роботи за одним із визначених цим Положенням режимів.

7. Критична інфраструктура фінансового сектору в разі введення одного з режимів функціонування суб'єктів ринку фінансових послуг України в

особливий період переходить до функціонування у режимі реагування на виникнення кризової ситуації.

8. Система регулювання діяльності в особливий період ґрунтується на принципі застосування одного режиму функціонування для усіх суб'єктів ринку фінансових послуг України та Національного банку.

Уведення одночасно різних режимів функціонування не допускається, крім випадку, визначеного в абзаці другому пункту 9 розділу II цього Положення.

9. Уведення режиму функціонування стосується діяльності суб'єктів ринку фінансових послуг України на всій території України або в окремих її місцевостях щодо фінансових послуг, які надаються через установи та/або їх відокремлені підрозділи, пункти дистанційного обслуговування, які здійснюють обслуговування клієнтів / мережу платіжних пристроїв суб'єктів ринку фінансових послуг України, а також надання суб'єктами ринку фінансових послуг України фінансових послуг дистанційно.

Правління Національного банку має право встановити додаткові до введеного режиму функціонування особливості роботи суб'єктів ринку фінансових послуг України та/або їх відокремлених підрозділів, пунктів дистанційного обслуговування, платіжних пристроїв суб'єктів ринку фінансових послуг України в окремих місцевостях.

10. Система регулювання діяльності суб'єктів ринку фінансових послуг України в кожному з режимів функціонування передбачає визначення особливостей у таких сферах діяльності:

1) надання послуг клієнтам;

2) взаємин між суб'єктами ринку фінансових послуг України та Національним банком у зв'язку з виконанням ним регуляторних і наглядових функцій;

3) безперебійності здійснення операційної діяльності / функціонування суб'єктів ринку фінансових послуг України.

11. Національний банк у своїх нормативно-правових актах з питань регулювання безперебійного функціонування в умовах особливого періоду визначає особливості функціонування суб'єктів ринку фінансових послуг України в особливий період у кожному зі встановлених цим Положенням режимів функціонування, якими врегульовує такі напрями діяльності:

1) організація заходів із забезпечення кіберзахисту, інформаційної безпеки;

2) надання електронних довірчих послуг;

3) забезпечення функціонування об'єктів інфраструктури, інформаційних та комунікаційних систем, резервування інформаційних систем, що забезпечують функціонування критичних процесів, створення, зберігання та відновлення з резервних копій даних відповідних інформаційних систем;

4) забезпечення порядку зберігання документів;

5) забезпечення схоронності цінностей (їх транспортування, зберігання);

6) організація та забезпечення функціонування відокремлених підрозділів суб'єктів ринку фінансових послуг України, пунктів дистанційного обслуговування клієнтів;

7) ресурсне забезпечення у цілому (функціонування та захист будівель, забезпечення та захист персоналу, безперебійність живлення, забезпечення готовності та наявності резервів матеріально-технічних засобів, потрібних для безперебійного функціонування суб'єктів ринку фінансових послуг);

8) здійснення мобілізаційної підготовки системи Національного банку;

9) організація та забезпечення у разі настання особливого періоду технічної та операційної готовності суб'єктів ринку фінансових послуг України до запровадження та виконання виданих Національним банком відповідних нормативно-правових актів, які регулюють особливості забезпечення надання послуг клієнтам та відносин між суб'єктами ринку фінансових послуг України та Національним банком.

12. Національний банк для кожного з визначених цим Положенням режимів функціонування розробляє та затверджує власні протоколи переходу до роботи в кожному з визначених цим Положенням режимів функціонування.

13. Суб'єкти ринку фінансових послуг України з урахуванням вимог нормативно-правових актів Національного банку за напрямами, визначеними в пункті 11 розділу II цього Положення, розробляють та затверджують протоколи для кожного з визначених цим Положенням режимів функціонування.

Протоколи створюються в електронній формі та підписуються шляхом накладання кваліфікованого електронного підпису відповідної(их) уповноваженої(их) особи(ів) суб'єкта ринку фінансових послуг України.

Національний банк як оператор створених ним платіжних систем та власник системи BankID Національного банку розробляє та затверджує протоколи для

кожного з визначених цим Положенням режимів функціонування в межах протоколів Національного банку.

14. Протокол повинен містити такі розділи:

1) опис послідовності дій та перелік заходів, які повинні здійснюватися для відповідного режиму функціонування;

2) перелік відповідальних осіб за організацію, контроль і виконання запланованих для режиму функціонування дій та завдань (із класифікацією та розподілом ролей);

3) порядок взаємодії та способи комунікації між керівниками, працівниками, відокремленими підрозділами, а також із Національним банком;

4) порядок активації протоколу;

5) порядок виконання дій та завдань для відповідного режиму функціонування;

6) перелік необхідних ресурсів для забезпечення функціонування (включно і людських).

15. Протоколи Національного банку та суб'єктів ринку фінансових послуг України для роботи в кожному з визначених цим Положенням режимів функціонування повинні підтримуватися в актуальному стані.

16. Суб'єкти ринку фінансових послуг України в разі настання особливого періоду на території України та/або отримання повідомлення про рішення Правління Національного банку щодо введення відповідного режиму функціонування зобов'язані активувати відповідний протокол для переходу до такого режиму функціонування та забезпечити подальше функціонування / надання послуг за відповідним протоколом.

17. Національний банк у разі введення одного з визначених цим Положенням режимів функціонування невідкладно видає відповідні введеному режиму функціонування нормативно-правові акти, що регулюють особливості забезпечення надання послуг клієнтам та відносини між суб'єктами ринку фінансових послуг України та Національним банком в особливий період, в яких за потреби зазначаються вимоги щодо таких напрямів регулювання:

- 1) організація готівкового обігу, здійснення касових операцій, встановлення обмежень видачі та обігу грошових коштів;
- 2) порядок виконання платіжних операцій через платіжні системи та вимоги до здійснення безготівкових розрахунків;
- 3) регулювання ліквідності банків – особливості реалізації Національним банком функцій кредитора останньої інстанції та організації системи рефінансування;
- 4) визначення та регулювання норм обов'язкових резервів для банків;
- 5) провадження відсоткової політики;
- 6) встановлення обмежень на здійснення валютних операцій, порядку проведення таких операцій, особливостей здійснення валютного регулювання та нагляду;
- 7) встановлення лімітів відкритої валютної позиції для банків та інших установ, що купують та продають іноземну валюту;
- 8) особливості застосування банками вимог деяких нормативно-правових актів Національного банку;
- 9) особливості здійснення Національним банком ліцензування та нагляду;
- 10) особливості подання статистичної / фінансової звітності;
- 11) особливості здійснення фінансового моніторингу суб'єктами ринку фінансових послуг України.

18. Нормативно-правові акти Національного банку, напрями регулювання яких зазначені в пункті 17 розділу II цього Положення, також можуть визначати особливості реалізації інших функцій Національного банку щодо здійснення ним регулювання та нагляду за суб'єктами ринку фінансових послуг України.